

Aningaasaqarnikkut Ingerlatsineq pillugu Nalunaarut 2022.
(Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq)

Naalakkersuisunut qujanaq Aningaasaqarnikkut Ingerlatsineq pillugu Nalunaarut 2022 ullumikkut oqallisissanngortimassuk.

Aallaqqaasiutigilara Aningaasaqarnikkut Ingerlatsineq pillugu Nalunaarut 2022-ip imarisaanut oqaaseqaateqarlanga. Pitsaasuvoq, nunatsinni, unammillernartut oqaasertalersussagatsigit. Nalunaarutillu atuareernerani, kialluunniit qularutigisinnaangilaa, unammilligassanik arlalinnik peqaratta.

Pisortat illuutaanni aqqissugassanut kinguussaqqanerput annertoqaaq. Tassunga Ineqarnermut Attaveqaasersuutinullu Naalakkersuisoq oqariartuutiginiuuuaa, Danmarki akiliisinniarsariarlugu. Naalakkersuisut aperisariaqarpakka tamanna piviusorsiortutut isiginaaat, tassami illuuteqarneq ukiorparujussuanngortuni angerlaanneqareernikummat.

Peqqinnissaqarfik annertuumik aningaasaliiffigineqarnissaminik pisariaqartitsivoq. Illuutit assigisaallu nungullarluinnarsimapput sulisussarsiornerillu sulisullu tigummiinnarnissaat unammillernartinneqatorujussuulluni. Taamaattumik Naalakkersuisut apererusuppakka, sulisunut pitsanngorsaait tigussaasut suut iliuuseqarfiginiarneraat, Peqqinnissaqarfimmi sulineq pilerinarnerulersinniarlugu? Aamma uparuartariaqarpara, Peqqinnissaq pillugu ataatsimiititaliarsuup killiffissiuilluni nalunaarummini, nilliaatigillugulussoq pisariaqartimmagu, Naalakkersuisut maannakorluinnaq iliuuseqarlutik suliniuteqarnissaat. Demokraatit isumaqatiginninniarnernut sassarnissaminnut piareersimapput – suliassaqaqaagummi.

Aammattaaq maqaasivara, Naalakkersuisut imminut isumaginnermut tunngasumut tigussaanagerusumik nalunaaruteqarnissaat. Tusaakatapparput, Naalakkersuisut isumaqatigiissutigigaat, Kalaallit Nunaat 2030-imi timimik aalatitsinerpaaffiunissaa. Demokraatit maqaasivaat, tigussaanagerunissaa. Qanoq ililluta timitsinnik aalanerulersitsissaagut? Qanoq ililluta pujortartartut ikilisissavagut? Qanoq ililluta qulakkiissavarput, innuttaasut orsulittunnginnerunissaat sukkulittunnginnerunissaallu? Qanoq ililluta imigassamik aalakoornartulimmik atuineq millisissavarput? Nalunngilarpummi inooriasseq peqqinnanngitsoq taamak annertutigisumik atuutsillugu peqqinnissaaqarfitsinni aningaasartuutit milliunnanngittut.

Eqqaamassavarput, peqqinnanngitsumik inooriaaseqarnerup malitsigisarmagu nappaateqalerneq napparsimanerlu pissutigalugu sulinggifeqarnerit, suliffinni unarmillernartuusut, sulisussaaleqereeqisunut.

Taakkulu eqqarsaatigilersippaat suliffeqarnermi aaqqissusseqqinnissanut suliniutissanullu pisariaqartitsinerit. Manna tikillugu Naalakkersuisut suliffissarsiortut pisartagaat aaqqissusseqqinnermik taaniarsaraat. Piviusorli ajoraluartumik unaavoq, Naalakkersuisut suliffissarsiortut pisartagaat pitsaanngitsumut saatsimmassuk. Sulissalluni pilerinannginnerulersippaa, inuiaqatigiinnullu aningaasartuutaalluni sipaarutaanani. Eqqortunik iliuuseqartariaqarpugut, sulisussanik neqerooruteqartarnernut annertusaasussanik, aammalu suliffeqarluni pilerinarnerulersitsisussanik. Taakku saniatigut ajornannginnerulersissavarput akunnaannerulersillugulu nunanit allanit atorfinitsitsisinnaaneq. Demokraatit ajoraluartumik paasivaat, sulisussaaleqisoqartillugu atorfinitsitsisarneq (fast-track ordning) siunertarineqartutut iluatsissimarpasinngitsoq. Suliffeqarfiit suli sulisussaaleqipput, suliffeqarfinniillu aammalu kattuffinniit tusartuarparput, allaffissornerujussuaq suli atuuttoq avataaniillu atorfinitsitsinissamut utaqqisarneq suli sivisuallaarujussuortoq.

Sulisussaqaarnermut unammillernartut pillugit ungasinnerusumut isigissagutta, aaqqiissutaasinnaasoq unaavoq, qulakkiissagipput, inuusuttut amerlanerit ilinniagaqalernissaat, qulakkiissagippullu, maani nunatsinni najugaqarlunilu inuunissaq ima pilerinartigilersillugu, kalaallit ilinniarluarsimasut amerlanerit angerlarusulersillugit inuiaqatigiinnullu kivitseqataallutik. Kalaallit tusintit arlallit, maanga nuunnariatik aalajangersimapput. Pikkorinnerusariaqarpugut taakku angerlartinnissaannut. Ilinniartitaanermut tunngatillugu, ajornartorsiut meeqqat atuarfianni aallartittarpoq. Inuusuttut amerlavallaat meeqqat atuarfiat naammassereeraangamikku unittoortarput, arlaqanngitsuinnaat ilinnialertarlutik. Tamanna marloriaammik ajornartorsiutaavoq, tassa inuiaqatigiit akilertussaammassuk, inuusuttut naammaginartumik inuuneqarnissaat taamatullu aamma inuusuttup amigaatigilertarlugu suliffik nalitooq atugarissaarnermullu tapeeqataanngitsoorlutik. Taamaattumik suna tamaat atorlugu ilinniarsimanerup pitsaanerulernissaa anguniartariaqarparput.

Ukraine-mi sorsunneq Ruslandimullu pillaatitut iliuuseqarnerit aalisakkanik raajanillu avammut tunisinitinnut unamminartorsiortitsipput. Avammut tunisakkatta 15 procentiat ulorianartorsiorpoq, kingunerisinnaallugulu, ingerlatsiviutitta allatut ajornartumik akikinnerusumik tunisariaqarnissaat. Tassunga ilanngukkaanni, Qeqertarsuup Tunuani qalerallit ilimagineqartutut milligaluttuinnarneri, taakku kingunerissallugu, aalisarnerup piujuaannartitsisinnaajunnaarnissaa. Ungasinngitsumi akisunaarujussuarsinnaavarput. Aalisarnermut tunngatillugu aamma iliuuseqarneq isummersornerlu amigaatigaara. Maannakkorpiaq aalisartut nalornisoortinneqarput. Tamanna ajorluinnarpoq. Taannami inuussutissarsiutitta annersaralugulu pingaarnersaraat. Ilumoorsinnaanngilaq, Naalakkersuisut isummernissaminnut ersissuteqarnerat. Taamaattumik allatut ajornartumik aperisariaqarpunga, Naalakkersuisut aalisarnermut anguniagaat suunersut. Tassunga Demokraatit isumaqatiginninniarnernut sassarnissaminnut piareersimapput. Naalakkersuisulli iliuuseqarnissaat utaqqisaaginnarpoq.

Isumaginnikkut annertoorujussuarnik suli ajornartorsiuteqarpugut – minnerunngitsumik meeqqanik sumiginnaanernik. Taanna salliuttariaqarparput. Meerartagut siunissaraagut, sorsuutigissavarpullu, qanitaminnik oqartussaasunillu ikiuuttussaagaluani, sumiginnarneqannginnissaat. Allatut oqaatigalugu, pitsaanerujussuarmik iliuuseqartariaqarpugut.

Isertugaataanngilartaaq, utoqqaat amerliartormata, pitsaasumik iluamillu pisariaqakkagut. Soraarninngornerminni atugassaat pitsanngorsarlugit, neqeroorutit pitsaanerusut paaqqineqarnissaat pitsaanerusoq peqqinnissaqarfitsinniillu nakorsarneqarnissaat pitsaanerusunik neqerooruteqarluta. Uani unammillernartoq annertoq tassaavoq, sulisinnaasut ikiliartormata utoqqartatsinnut pilersuisussat.

Qularutigineqarsinnaanngilaq, pisariaqartikkatsigit, aningaasat amerlanerusut. Demokraatinit akuerineqarsinnaanngilluinnarpoq, tamanna akileraarutit- aamma akitsuutit qaffannerisigit pinissaa. Taamaattumik periarfissanik allanik nassaarniartariaqarpugut. Uanilu isumaqarpunga, Naalackersuisut sumiginnaasimasut.

Ajornartorsiut angisoorujussuuvoq angisoorujussuanngorsinnaallunilu, Naalackersuisut aaliangiisaqartaarnerat, uagutsinnut piitsunngortitsisunik. Tamakku inunnut ataasiakkaanut inuiaqatigiinnullu annertuumik kingunerlutsitsipput. Akileraarutit appartitsinissamut akissaqartoqanngilaq, atugarissaarnerup pitsanngorsarnissaanut akissaqartoqanngilaq namminiilivinnissamullu akissaqartoqarani. Tamakku tamarmik Naalackersuisut tamatta piitsuunerulersimmatigut. Naalackersuisunit aalajangerneqarsimasut pingasut erseqqissalaarlakka, qularutissaanngitsumik uatsinnut piitsuunerulersitsisut.

1. Naalackersuisut uranimut inerteqquteqarput. Ilimanarluinnartumik kinguneqartussaq, minnerpaamik aatsitassarsiorniartoq ataaseq angisuup, aallartingittoornissaanik. Isertitassaraluanik milliarterpassuarnik uatsinnut akeqartussaq. Milliartit, akileraarutitigut appartitsinernut, atugarissaarnissamut pitsanngorsaatit siunissamilu namminiilivinnissamut atorineqarsinnaasuugaluit. Maannali piitsuunerulersinnaanitsinnik kinguneqartussanngorpoq, eqqartuussivimmut tunniussisoqarsimaneratigut taarsiiffigeqqullutik piumasaqartunik.

2. Naalackersuisut aaliangersimapput ooliamik gassimillu ujarlernerit tamarmik unitsinneqassasut. Qularutissaanngilluinnarpoq, sila pissusaa allanngoriartorneranut tunngatillugu tamanna aalajangerneq silatusaarnerusoq, aningaasatigulli akuerineqarsinnaanngilluinnarluni. Ajoraluartumimmi imaappoq, nunarsuarmi oolia suli nukissiuutit pisariaqarluinnarmat. Ukiorpasuarnilu nunarsuarmi tamarmi taamaakkallassalluni. Taamaattumik isumaqanngilaq, maani nunatsinni ooliamik ujarlernerup unitsissimanagera. Vladimir Putin oliamit gassimillu aningaasarpassuarnik isertitsisarpoq. Arnanik naqsimannittut inuillu pisinnaatitaaffiinik akeqqersortut kisermaassilluni aqutsisut Kangia Qiterlermi oliamit gassimillu aningaasarparpassuarnik isertitsisisarput. Maligassatut tamat oqartussaanerannik ingerlatsisut

Norge Danmarkilu oliamit gassimillu aningaasarparpapassuarnik isertitsisarput. Naalakkersuisut aaliangersimapput, uagut maani Kalaallit Nunaanni olia gassilu aningaasatigut isertitsissutigissanngikkipput.

Illumoorsinnaangilaq; pitsaanerunnginnerpa, uagut Kalaallit Nunaanni ooliamit aningaasarsuiteqarutta Putin Kangia Qiterlermilu angutit ulorianartut taamaaliornerannit? Maanngaanniit ersarissumik akissut tassaavoq aap.

Kalaallit Nunaanni ooliamik tunisassiornerup tapertarissavaa, kisermaassilluni naalakkersuisoqartut soorlu Rusland, Saudi Arabien, Iran allallu suli unammillerneqarnererat. Tapertaassagualarpoq, nunarsuup taakkuninnga kisermaassilluni naalakkersuisoqartunit minnerusumik isumalluuteqarnermit. Maanilu nunatsinni ooliamik nioqqutissiortoqalissagualarpat atugarissaarnissatta pitsanngoriarujussuarnernik kinguneqarsinnaalluni aammalu innuttaasunut akileraarutit annertoorujussuarnik appartinneqarnerannik kinguneqarsinnaalluni. Naalakkersuisulli kissaatigerpasippaat, nunatsinni piitsuunerulissasugut, Danmarkimiit bloktilskudiinnarnik isumalluutillit.

3. Naalakkersuisut akiliisitsiniartarnerup Ilangaassiviup unitsinneqarnissaa aaliangersimavaat. Akiliisitsiniartarnek, innuttaasunuinnaq pisortanut akiitsoqartunut atuuttusaaq. Ilangaassiviup innuttaasut taakku ikiortussaallugit akiligassamik akilernissaannut imaasillugu, pisortanut akiitsuunik qaffatsaaliissutitut. Inunnut ataasiakkaanut tamanna pitsaasuvoq, aammali pisortat aningaasaqarnerannut pitsaasuulluni, ukiumut 30 millioner koruuninik iluanaarutaasartussaagami. Taanna isummerneq immikkut isigissagaanni kinguneqarpoq, ukiut tamaasa 30 millioner koruunit annaasassagigut, meeqqat sumiginnarneqartut ikiorsernissaannut atorneqarsinnaagaluartut imaluunniit Peqqinnissaqarfimmut aningaasaliissutaasimasinnaagaluarlutik. Taakkunungalu ilanngukkaanni innuttaasut ikinnerit akiitsuminnik akiliisinnaajunnaarnissaat pingitsoorsinnaasimagaluarnera. Naalakkersuisut isummernerat isumaqanngilaq, tamattalu piitsuunerulersiinnarluta.

Isumaqanngitsut eqqartortillugit, uparuangitsoorsinnaangilara naligiissitaanermut tunngatillugu isummat pitsaasut uniorlugit peqquserluttumillu pissusilersorneq. Aningaasaqarnikkut Ingerlatsineq pillugu Nalunaarummi 2022 atuarneqarsinnaavoq, Naalakkersuisut aalajangiisartut angutit arnallu naligiinnerusumik agguarneqarnissaannik suliniuteqarniarloq. Naalakkersuisut immaqqa imminnut qiviaqqaalaarunik?

Ilisimaneqartutut Naalakkersuisut Siulittaasua, Naalakkersuisut katiterneqarnerannut akisussaasuvoq, aalajangiisartutut taasassaalluurtunut. Tassani katiterneqarnerat imaappoq angutit arfineq-marluk arnallu pingasut. IA kisiat isigigaanni, katiterneqarnerat imaappoq: angutit sisamat arnallu marluk. Uteqqikuttoorsinnaavara; tassa aalajangiisartut, 100 procentimik Naalakkersuisut namminneerlutik aalajangersinnaallugu angutit arnallu assigiimmik

katiterneqarnissaat. Toqqarsimavaalli, taamaattoqassanngitsoq. Taamaakkaluartorli ima soqqusaatsigisumik allapput, suliniutinik aallartitserusullutik aaliangiisartuni arnat angutillu amerlassusaasa naligiinnerulernissaannut.

Asasara Mùte, aana siunnersuut, sukkanerpaamik siuttuuffigisinnaasat; angutit marluk soraarseriarlugit arnanik marlunnik taarserniakkit. Ajornartippalunngilarsimi?

Maannakkorluinnaq ersarissumik akissuteqartikkusuppara, sooq Naalakkersuisuni angutit arnallu sooq assigiimmik agguarneqannginnissaannik aalajangertoqarsimannginnersoq, allanut uffa tamanna piumasaaqatiginialugu.

Naggataatigut erseqqissassavara, Demokraatit akileraartarnermut aaqqissuusseqqiinermut isumaqatiginninniarnernut eqeersimaarlutik peqataanissaminnut qilanaarmata. Uagutsinnut soorlu ilisimaneqareersoq pingaartuuvoq, innuttaasut sulinermikkut akissarsiamik amerlanersaasa tigungmiinnarnissaat. Aarleringaarali, akileraartarnermut aaqqissuusseqqiinerup kalaaleq aammalu Kalaallit Nunaat pitsuunerulersissagaat. Tassami manna tikillugu Naalakkersuisut taamatut tunaartaqarsimasarnera uparuartuutarakku.

Taamatut oqaaseqaateqarlutik Demokraatit Aningaasaqarnikkut Ingerlatsineq pillugu Nalunaarut 2022 tusaatissatut tiguaat.